Річник VI. Прудентополїс 11. грудня 1919 Ч. 33.

„Праця“
Український просьвітний тижневник в Бразилії виходить в Прудентополи кождого Четверга.

Передплата в Бразилії:
Річно 8$000, піврічно 4$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2·50 дол.
Для Канади 2·50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil. Publica-se em Prudentopolis ás Quintas Feiras.

Дрібні оголошеня по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошеня платить ся згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“. — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до скону
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Українці в Бразилії!

По школах в Бразилії тепер вакації. Надійде вкоротці знова рік шкільний, тому Родичі шлїть свої діточки до школи. Давнійшими часами просьвічені люди були великою рідкостию. Наукою занимались тільки одні монахи, або її подавано в школах, до яких мали доступ тільки сини найбогатших родин.

Доперва в новійших часах, а іменно від часу знесеня кріпацтва, наука стала сходити з дворів великих панів, та обіймати ширші круги населеня.

Тільки до нашого народу наука мала все ще дуже важкий доступ. Нам належить пригадати собі тільки ті страшні ограниченя, ріжних перепон, які ставляла небіжка Польська-Австрія, та тим хотіла всегда задержати нас Українців в кромішній темноті.

Тим часом наука і просьвіта поступає поволи вперед. І хоть послідними часами серед нашого народу уступило до неї всяке недовіре, хоч наш народ зрозумів вагу і значінє просьвіти, то все таки чи не половина нашого народу є неписьменна, не має доступу, не має спромоги користати з гарних скарбів просьвіти.

Правда се, що тут в Бразилії суть оселї, що суть школи, але як же тяжко они йдуть. Причина в сему, що много є таких, що таки школи не хочуть. Многі однак хотілиб, щоб що тижня одну книжку перейшла їх дитина, та в однім роцї всї кляси скінчила. Знайдуть ся і такі, що то повідають, що їх тато неходив до школи ані дїдо, тай і їх дїти обійдуть ся.

Скілько то серед нашої молодіжи правдивих талантів, кілько то будучих ґеніїв на всяких полях і усяких галузях знаня. Однак они марніють, пропадають безслїдно. Вина головно спадає на родичів. Правда, родичі нераз не з злої волї, бо які родичі хотїлиби для своєї дитини зла, але не раз буває з недбальства. Буває і таке, що родичі беруть дитину замість до школи, то до роботи. І дитину малолїтну, фізично і духово не розвинену висилають до герви або иньшої працї, щоб там заробила пару мілїв. Не знають такі родичі, що ті зароблені гроші дитиною, то гірш Юдених сребренників бо за ті гроші марні, зароблені дитиною, родичі продають здоровлє, душу і будучу долю своєї дитини.

Учителів вибирайте добрих, совісних християн, добрих Українців, щоб їм лежало на серци щоб дитина чогось навчилась.

Ой гірко тепер без науки.

Тарас Шевченко наш народний просьвітитель і найкраший син України так відзиваєсь:

Учіте ся, брати мої!
Думайте, читайте,

САМОСТІЙНІСТЬ УКРАЇНИ.

(Львівський „Вперед“).

Неясні і непевні є вісти, які походять тепер з над Дніпра, з Київа.

Дуже обережно треба їх приймати; не можна з тих суперечних, а так незвичайних подій, про які говорять телеґрафічні комунікати, передчасно доходити до далекосягаючих висновків, до рішучих оречень та присудів на будучність. Війна і военні комунікати навчили нас бути обережними в тім напрямі.

Та одно є рішучим фактом і зовсім певним. Боротьба важка і кривава, яка ведеть ся тепер за Київ, за престольний город України — це один з найбільше рішаючих історичних моментів Сходу Европи, це подія, від якої залежить доля не тільки України, але й цїлого Сходу Европи.

І супроти цеї події ми мусимо заняти ясне і виразне становище. Чим більше непевні, суперечні і підозрілі є всїлякі вісти про ті завзяті бої, які ведуть ся довкола Київа, тим більше ясна, певна і рішуча мусить бути наша думка про значіння цих боїв, тим більш ясною мусить бути провідна думка нашої політики.

І коли приходить ся нам оцінювати значіння евентуальної побіди одної чи другої з воюючих сторін, то нашим критерієм, нашим верховним домаганням, нашою провідною політичною думкою мусить бути тільки: самостійність України.

Все, що може поставити самостійність України на певних, трівких основах, все, що причиняють ся до сотворення незалежної, самостійної української держави, все те лежить в інтересї розвою і будучини України як і демократії.

Не виведе її на цей шлях зелїзна, крівава диктатура саветів, основана на багнетах, що з Київа робить форпост революційної демонстрації. За неясною, необмеженою, аморфною републикою советів видніє давна »единая, недїлимая Россія«, на яку засуд смерти видала всесьвітна війна, — це заперечення вольного розвою народів Сходу Европи, заперечення демократії. Неясна, необмежена всеросійська република — особливо грізна і небезпечна для народів Сходу Европи, що тепер вперве зриваються до політичного життя, що передовсім мусять запевнити собі волю і самостійність.

А щож говорити про Денікіна, про цїлу імперіялістичну, заборчу, розбишацьку Росію Сазонових, і Маклакових, до якої з такими симпатіями звертаєть ся цїла европейська реакція?! Тут явно свідомо і суспільно виступає давна Росия, що була тюрмою народів, а рівночасно могучим заборолом всесьвітного ладу і порядку. Воскресення цеї Росії, якби вона на себе не називала, якіб вона прибирала форми — це смерть України, смерть для визволених з царської неволї народів, це вічна гроза для мира, демократії.

З цею Росією нема ніяких укладів, нема ніякого мира ні компромісу!

Давна Росія, могуча, заборча Росія — розбита і повалена всесьвітною війною та вона зривається до нового життя. Поваленний опир, що ссав кров живих народів; та треба серце пробити йому осиковим колом, щоби не став вже з могили.

На руїнах царської Росії мусить станути ряд зовсім вольних, незалежних, самостійних републик. Тільки тоді буде запевнений свобідний розвій народів Сходу Европи. Культурний національний розвій неможливий тут без без повної по

ані лідо, тай і їх діти обійдуть ся.

Скілько то серед нашої молодіжи правдивих талантів, кілько то будучих ґеніїв на всяких полях і усяких галузях знаня. Однак они марніють, пропадають безслідно. Вина головно спадає на родичів. Правда, родичі нераз не з злої волї, бо які родичі хотїлиби для своєї дитини зла, але не раз буває з недбальства. Буває і таке, що родичі беруть дитину замість до школи, то до роботи. І дитину малолїтну, фізично і духово не розвинену висилають до герви або иньшої працї, щоб там заробила пару мілїв. Не знають такі родичі, що ті зароблені гроші дитиною, то гірш Юдених сребренників бо за ті гроші марні. зароблені дитиною, родичі продають здоровле, душу і будучу долю своєї дитини.

Учителів вибирайте добрих, совісних християн, добрих Українців, щоб їм лежало на серци щоб дитина чогось навчилась.

Ой гірко тепер без науки.

Тарас Шевченко наш народний просьвітитель і найкраший син України так відзиваєсь:

Учіте ся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь
І свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває
Того Бог карає,
Чужі люди цурають ся,
В хату не пускають.

Учить нас чуже шанувати, вчитись треба і чужого, але передовсїм свого не цуратись. Такого чоловіка, що соромить ся свого рідного, своєї мови, своєї бесіди і віри, каже поет, Бог карає, а чужі цурають ся, помітують.

Горнім ся до своєї рідної школи, бо без науки не буде нам лучшої долї.

Школа, осьвіта збудує нам кращу долю. Най не буде одної оселї, ґдеб не було школи, але школи правдивої, доброї.

Европи.

І супроти цеї події ми мусимо заняти ясне і виразне становище. Чим більше непевні, суперечні і підозрілі є всїлякі вісти про ті завзяті бої, які ведуть ся довкола Київа, тим більше ясна, певна і рішуча мусить бути наша думка про значіння цих боїв, тим більш ясною мусить бути провідна думка нашої політики.

І коли приходить ся нам оцінювати значіння евентуальної побіди одної чи другої з воюючих сторін, то нашим критерієм, нашим верховним домаганням, нашою провідною політичною думкою мусить бути тільки: самостійність України.

Все, що може поставити самостійність України на певних, трівких основах, все, що причиняють ся до сотворення незалежної, самостійної української держави, все те лежить в інтересї розвою і будучини України як і демократії.

А якуж незалежність і самостійність може мати Українська Держава, коли її осередком не буде престольний город України, коли Київ не буде в руках суверенного укр. народу?!

Тільки тоді, коли в серці України, в Київі забє могучий пульс самостійного, українського політичного життя, тільки тоді історія України і цїлого Сходу Европи вийде з теперішного хаосу, на ясний, певний шлях.

могучим заборолом всесьвітного ладу і порядку. Воскресення цеї Росії, якби вона себе не називала, якіб вона прибирала форми — це смерть України, смерть для визволених з царської неволї народів, це вічна гроза для мира, демократії.

З нею Росією нема ніяких укладів, нема ніякого мира ні компромісу!

Давна Росія, могуча, заборча Росія — розбита і повалена всесьвітною війною та вона зривається до нового життя. Повалений опир, що ссав кров живих народів; та треба серце пробити йому осиковим колом, щоби не став вже з могили.

На руїнах царської Росії мусить станути ряд зовсїм вольних, незалежних, самостійних републик. Тільки тоді буде запевнений свобідний розвій народів Сходу Европи. Культурний національний розвій неможливий тут без без повної політичної волї і самостійности. Безполітичні мрії про культурну самостійність при політичній зависимости — це мрії дитинячого віку.

Між вольними, політично самостійними народами сходу Европи може прийти до порозуміня і братерського союза, якого потребують досї вони разом вкупі і кождий з них зокрема, який позволить їм перестати бути іграшкою в руках великих імперіялїстичних народів Сходу Ев-

---

о. Рафаїл Криницький ЧСВВ.

Враженя з подорожі.

Підчас посїщеня українських осель у Рійо Ґранде Суль і Арґентинї.

8

Ріка Уругвай, коло Порто Люцена, о, як ріжнить ся від того місця, куда я переїжджав її у Марцеліно Рамос. Тут пливе она маєстично, широко. Єї береги всюда — то недоступні скелї покриті лїсами, то знова знижають ся а при тім розширяєть ся русло ріки, щоб можна було догідно переплисти на другий беріг. Русло ріки догідне до перевозу у місцевости Серра Пелядо, 3 милї дороги від Порто Люцена. Ми й там пустились їхати. Дорога веде самим лїсом, ми то віддалювались від ріки, то знова зближались, та хоч її не бачили, несло річним запахом, сьвіжостію. Я з моїм візником говорив про все, а був час від раня, і про Україну, звідкиля і він походив, про працю тамошню. Він питавсь мене про відносини у Галичинї. Він був сьвідомий Українець, але все таки той „цар" еще шумів у голові — було банно за ним. Не диво, як учено лїт понад двісті, то за кілька місяців годі було викинути з голови, чим она надишіла. Я у Рійо Ґранде надибав таких наших Галичан, що за царя булиб й душу дали. Та царя (на радість угнетених а на сум кацапнї) вже не було при живих. Питались мене чи то правда, що по війнї, на сьвіт: буде 3 царі, а русский (московський) перший буде між тими обома. А хто ті прочі два, я не знаю, тай они не сказали. Сьвідомі одиниці, розумієть ся, бачили, який оборот візьме на Українї народна політика по упадку царя Миколи — простолюдин сего не розумів — а многі й до нинї не піймили. Було часу доволї так ми й розповідали собі про усе. Я обернув бесїду з моїм візником на тему релїгійну.

А причина сему трапилась нам у дорозї проста. Ми недалеко за Порто Люцена станули, щоб конї спочали, а то нам стелилась дорога еще зодві і пів милї. „А ви батюшка щож будете їсти?" — запитав щиро Українець, мій візник. „Хліба тай буде доволї нам" — відповів я. „А то нащо я казав, щоб жінка кинула менї у мішок ковбаси?" — зчудовано відповів мій товариш. „А пятниця нинї — а у Вас не постить ся у пятницї, їдять люди мясо? — спитав я його. „Та на Українї не їдять, а чейже тутъ не Україна — і так нема що їсти". Пішов мій товариш за моїм приміром. Попоїли ми хліба, напились водиці, і от з тої ковбаси, що жінка кинула у мішок, пішла нам розмова на релїгійну тему. Наша розмова се не була диспута учених, з котрих одна сторона не годить ся з наукою другої сторони, а доказами розуму, сьв. письма, сьв. Отців, переданя, письменників старає ся один, щоб другий йому право признав. Наша бесїда се була бесїда людий віруючих, бо я бачив перед собою чоловіка, що хоч він походив з Великої України, то однак признавав і вірив в серцї в усе те, що віримо й ми. Йому цїлком було ясно, що годї, аби Церквою рядив цар, або цариця (а були у Росії головами Церкви дві Катарини, Єлисавета і дві Анни). Мій товариш не міг поняти пр. сего, що схизматики не узнають Папи, а до сьв. Папів молять ся. Дня 2. січня, після восточного календаря, обходимо память сьв. Сильвестра — Папи римского. 30. січня сьв. папи Іполита, 17. лютого сьв. папи Льва, 12. марця сьв. папи Григорія Двоєслова, 25. падолиста сьв. папи Климента.

Він з великим поклоном виражавсь про уніятів, казав, що йому дїд все росказував про муки, яких зазнавали уніяти. „Блаженні віруючі", подумав я собі. Таким щасливим, віруючим чоловіком був саме мій візник, тим більше, що не причислював себе до „комуни", яка поширилась у Кампінас, нею бридивсь.

Менї нагадалось, що казав бл. п. Микола Лисенко звісний українсккий музик і композитор, що йому Українцї у Львові устроїли привітний вечерок в честь його ювилея.

Він, схизматик, а бачучи працю уніятських сьвящеників у Галичинї, як они йдуть після науки Митрополита з народом, в нарід, сказав: „Унію дайте на Українї, а змінить ся усе".

І Унія на Українї булаб нинї дала народови таку силу моральну, що її під сю хвилю страшну наші Українцї у Галичинї показали. Після послїдного листа, що прислав Пов. Проф. Михайло Грушівський до „Працї", кров стинаєть ся у жилах, що народ там терпить Попросту волїє згинути, як признати яким будь чином і у чім будь, суверенність Польщі. І колиб у Кампінас, серед Українців тамошних, осів Духовник і зачав працю серед наших Братів вперід від тверезости, а опісля постепенно вчив його, щоб не приносив ганьби своїм і чужим, і Богови і людям, (у кольонії вкрадаєть ся большевизм) а надівсе вчив його своїм житєм — на кольонії булоб лучше. Та батюшка Теодозий сего не потрафить (бо протоєрей прогнав його з Трес Капонес, здаєть ся за про большевизм). Моя гадка, унію даймо народови у Кампінас, злучім його з Апостольським Престолом а сей добродушний простолюдин, що родить ся з характером цінити своє рідне, а за добрим проводом може статись хвалою Сьв. Церкви і Матери-України.

О, як менї прикро було, коли я бачив многих Українців, що десятками пересиджували по склепах і з жінками пили і пили.

Під тодїшню пору, коли я там був, се була така важна хвиля для нашого, там за морем, народу! Они того не понимали... Они з Великої України, они, що нам меншим братам по галицькій сторонї, мали дати примір з усего, що дише жертвою, самопосьвятою — о, якже попросто гіршивсь я їх поступками, їх, що я мав брати у політичнім питаню примір з них, та не...

Ми й не стямились, як станули у Серра Пелядо. Ся місцевість замітна тим, що туда переправляють ся подорожні рікою Уругваєм або від нас у Арґентину, або відтам туда. Вже сонце заходило, як я полагодивши формальности у урядника, огляд пашпорту і т. п. сів на човно, а ріка Уругвай у тім місци широкою на 700 метрів. Бразилян, що веслував, був один, а сила у него неаби яка! Він веслуючи сопів, хропів, та заєдно вигукував на мене: „Сиди тихо, капелюх держи". І справді треба було держати його у руцї, бо вітер подував сильно. Воздухом здоровим повіяло на ріцї. Ми прибули щасливо до берега, я станув вже

в Арґентинї.

Була случайно фіра над берегом і сею фірою я їхав 3 кільометри. Вже добре стем-

ропи, визволить врешті нову Росію від імперіялістичних забаганок, які полонив її в спадщині проклятої памяти царат.

А цей великий союз народів Сходу Европи, за яким слідом іде союз вільних республік з'єдиненої Европи — чиж він можливий без самостійної української держави, без Києва, столиці самостійної України?

Перед цим великим питанням, яке тепер поставила історія, сходять на дальший плян всі иньші спірні питання між народами Сходу Европи.

Краща будучність усіх народів Сходу Европи, справа мира і демократії вимагає, щоб ясно, виразно поставити як одно з верховних домагань — повну, необмежену ніякими компромісами самостійність України.

Французький сенатор про Україну.

За Львівским „Вперед“

Люціен Корне, сенатор, член комісії заграничних справ французького сенату, помістив у „France Militaire“ з дня 23. серпня знамениту статтю про Україну. Ось що пише цей визначний французький політик:

„Ми навіть нині ще не маємо щасливого доннесення, що положення на сході Европи прояснилося. Сам факт, що воно не поправляється, спричиняє, що воно погіршається: непорозуміня заострюють ся, множуться і запутують підозріння, злоба застарюється, твердне ненависть. Вже тепер можна, збираючи все разом, сказати: це борба всіх проти всіх. Кождий народ має поладнати рахунки зі всіми своїми сусідами і то старатись поладнати їх при помочи оружія.

З причин, про які не хочемо на разі говорити, розємчий суд найвисшої ради в Парижи є безуспішний, його повага і достоїнство слабне; він не оказує своєї діяльности инакше, як через перемиря, які рівно скоро віділикує, як і наказує. Це хаос.

Найтяжші обвинувачення, взаїмно зустрічають ся і певне число з них носить ціхи правдоподібности так, що ми зі заходу не знаємо, з чим симпатизувати, а що осудити. Чи правдою є це, о чім говорять Поляки що підкладом українських справ є інтрига Чехо-словаків проти Поляків? Чи правдою є це про що говорять Українці, що Поляки не є так ворожі для Німців і большевиків, та з обома ними заключили вони воєнну конвенцію для легшого уярмення Українців? Що правда, а що лож, цего ми не знаємо і знати не можемо.

На всякий случай ми тут у Франції можемо усталити лиш наш інтерес, який покриває ся з інтересом мира і справедливости. Чуємо до всіх тих народів рівну приязнь. Це ставить нас в вигідне положення сказати їм, що нічого не можна тревалого створити хиба на справедливій підставі, а нею є постановленя людської гідности і послух явно проявленої волі народа. Цей, що під більше менше спеціяльними позорами, як історичні права перемиз-

пеізованими через царів. Не заохочуємо нікого трактувати мимоходом ці історичні справи. Не вистарчить сказати: український рух є рухом штучним, щоби цим затушувати тисячлітну боротьбу між Польщею а Україною. Україна істнує, вона має свої коріння в минувшині і чисто самостійницькі аспірації на будучину.

Яка є докладна границя української етнічної области, це може усталити лише пильне розслідження. На нині можна сказати, що мирова нарада зле поінформованою, коли вона уповажнила Польщу до окупації східної Галичини, яка безперечно є українською.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

[За »Вперед«]

СТАНИСЛАВІВ.

Хто дістає американьські дари — нетерпимість.

Дари які прислала Америка для помочі населенню, розділено в такий спосіб, що дуже сильно скривджено українське і жидівське, населення. В Станиславові розділено лише першу посилку тих дарів між населеня міста після національного ключа і то так несправедливо, що Полякам віддано половину, хоч їх є 25%, а всі инші посилки віддано цілком до розпорядимости польському комітетови.

Дня 19. вересня один вояк стрінувши на вулиці українського гімназіяліста з шкільною відзнакою „Г“ на шапці, вдарив хлопця так по голові, що всадив йому шапку аж на ніс.

З ПЕРЕМИШЛЯ.

Конфіската „Українського Голосу“. — „Nowiny poniedzialkowe“ і українська справа. Перемиська кепенікіяда. — Повінь вінчань.

Число 24 „Українського Голосу“ вийшло з двома білими плямами. Прокураторія сконфіскувала за статю »Не туди дорога« і за пастирське послання українського епіскопату в Галичині.

В Перемишлі виходять „Nowiny poniedzialkowe“, сензаційний, як дехто каже, тижневник, невігідний для ріжного рода паскарів, хабарників якими дуже солідно пікльуєть ся. В перших числах звався він »Kurjer poniedzialkowy« та вскорі завішено його. Кілька разів мали ми нагоду читати його статі, присьвячені українському питанню. Підчеркнути мусимо, що автори тих дуже слабо орієнтуються в нашій справі так велика хаостичність в осуджуванню українського проблему і непорозуміння наших найживотніщих інтересів, що аж деколи разило. Всеж таки відмітити мусимо, що становище цеї часописі у відношенню до українського питання зовсім інакше, як у всяких столичних дневниках.

Від якогось часу появляють ся так в місті як і околиці ріжного рода самозванчі патрулі, офіцири та урядові особи, які використують легковірність селян і забирають всьо, що тільки можна. Недавно така патруля явила ся в селі Яксманичах і забрала

Справа палива на зиму.

Населення міста Львова занепокоєне зимою, яка вже за плечима, а нема великої надії, що можна буде опалювати помешкання. Вуголь надходить назначними транспортами, дерева зовсім нема. Користають з цего місцеві й замісцеві паскарі, які за вагон дров жадають 3.000 до 4.000 корон. Заряд міського палива дістав на днях оферту на доставу 5.000 вагонів дров з Сянок, однако з застереженням, що військові власти дадуть 150 бранців до рубання лісу. Військові власти годяться на це, та за умовиною, що їм дістанеться 33 процент з вирубу.

Україна і Денікін.

„France Livre“ повідомляє, що українська мирова делеґація у Парижі передала найвищій Раді ноту, в якій розкриває жорстоке поведення Денікіна на Україні. З Букарешту доносять, що до головної кватири Денікіна вибирається літаком місія антанти, яка має спонукати Денікіна признати українське правительство і заключити з ним умову для цілковитого прогнання большевиків з України.

Брусілов проти Українців.

„Русская Жизнь“ потверджує вістку, що ґенерал Брусілов назначений головнокомандуючим і обняв команду червоних армій, які воюють проти військ директоріяту.

Сили Денікіна.

В своїй промові дня 27. серпня сказав Троцький, що сили Денікіна на Укріні не є великі, а його напір, — це легкий кавалерійський наступ. Большевицькі війська розпочали проти Денікіна наступ від Білгорода і прорвали його фронт, заняли місто Волчинськ. Здеморалізовані денікінівські війська відступають на полудне.

Знова Скоропадський.

Зі Штокгольму доносять, що там відбуваються ріжні конференції російських чорносотенників, в яких діяльну участь бере прогнаний гетьман Скоропадський. До Штокгольму має приїхати також Микола-Миколаєвич.

Кубанські козаки йдуть проти Денікіна.

З Камянця подільського доносять, що під Білоцерквою перейшли два козацькі полки Кубанців на сторону українських військ. На запит про причину, заявили, що не думають боротися за справу Великої Росії.

„L'Humanité“ про Петлюру і Денікіна.

З приводу події у Києві пише французький соціялістичний орган „L Humanité“: „Конфлікт між Денікіном і Петлюрою, це не є спір між двома генералами за честь побіди, але боротьба двох принципів, двох політичних концепцій. Піддержуючи і признаючи Денікіна, ми не можемо числити на піддержку окраїнних держав. Коли ми признаємо Україну, то це буде зрадою політики попирання Денікіна, яку ми доси вели“. Автор повищої статті не вірить, щоби цей конфлікт могла полагодити якась антантська місія.

ЗАГРАНИЧНІ ВІСТИ.

В Румунії панує революция. На чолі революционерів стоїть ґенерал Avaresco а обняла она Бесарабію і Буковину.

Ґенерал француский Foch посітив чудотворне місце Люрд. Там вислухав Сл. Б. приняв Н. Т. з цілою родиною в наміреню подяки за свою побіду.

Президент Української Делеґациї в Парижи гр. М. Тишкевич відвідав маршалка Focha з котрим обговорював важні справи України. Розмова була напятнована великою сердечностию.

Англія прихильна Україні. П. Падеревский не осягнув в Льондоні сего, чого бажав, Англія таки хоче перевести плебісцит в Галичині, бо повідає годі іти проти більшости Українців, як проти меншости Поляків і Жидів. Сполучені Держави тої самої гадки, що і Англія.

Бразилійські вісти.

Делеґати підчас Мирових Нарад коштували Бразилію не богато, бо усего 173.155$. Такий рахунок предложено міністерству фінансів.

Годівлю товару і мороженого мяса, основано недавно в С. Катарині у Ляжес. Генрик Ляжес закупив в тій цілі 30.000 гектарів землі, щоб плекати товар і морожене мясо слати у Европу.

Цікавого злодійства, допустулась недавно у С. Павльо якась дівчина-служниця. З дому Др. Йосифа Карла де Маседо вкрадено дорогоцінних річий на 200 тисяч мільрейсів

ОО. Василіяни у Прудентополи одержали лист зі Львова, писаний у вересни с. р. від Верховного Настоятеля, що за час 1914 до вересня 1919 померло 21 з ОО. Василіянів у Галичині.

Дочосять вісти, що в Мінас **Жерайс** саранча наробила страшні шкоди.

До Рійо приїхав корабель впрост з Гамбурга наладований ріжними ліками з Німеччини.

Німці з заложеними руками не стоять. Працюють в Рійо і в С. Павльо закладаючи ріжні товариства, бо они знають добре, що в єдности сила.

Парана думає вже тепер свої довго виплатити, хоть може пару місяців зачекати.

Нещасливий випадок, „лучив ся дня 6. с. м. на лінії Бага Гранде. Стефан Сиротюк вибирав ся того дня вечером на польоване. Підчас, коли оглядав рушницю, за через неосторожність оружіє випалило і убило його на місци. Так пок. Стефан несподівано зійшов з сего сьвіта. Хто лиш дізнав ся за його смерть, жалував, що так молодий при тім усіма улюблений, сьвідомий Українець зійшов перед часом в могилу. Позіставив жену і двоє дітий. Хоть на чужій землици спочив, най она йому буде пером.

ІСПИТ ДІТВОРИ ШКІЛЬНОЇ У ПРУДЕНТО-

...вивчення, взаїмно зустрічають ся і певне число з них носить ціхи правдоподібности так, що ми зі заходу не знаємо, з чим симпатизувати, а що осудити. Чи правдою є це, о чім говорять Поляки що підкладом українських справ є інтрига Чехо-словаків проти Поляків? Чи правдою є це про що говорять Українці, що Поляки не є так ворожі для Німців і большевиків, та з обома ними заключили вони воєнну конвенцію для легшого уярмення Українців? Що правда, а що лож, цего ми не знаємо і знати не можемо.

На всякий случай ми тут у Франції можемо усталити лиш наш інтерес, який покриваєть ся з інтересом мира і справедливости. Чуємо до всіх тих народів рівну приязнь. Це ставить нас в вигідне положення сказати їм, що нічого не можна тревалого створити хиба на справедливій підставі, а нею є постановленя людської гідности і послух явно проявленої волі народа. Цей, що під більше менше спеціяльними позорами, як історичні права повсталі із давнійшого підбою, висшостю культури і пр. настає на права другого, не може числити на нашу піддержку Його діло є даремне; його змагання остоятись мають за ціль укритий придавлений несупокій і остаточно увічнити нелад, який належить усунути.

Не заохочуймо Поляків розширятися на схід і полудневий схід. Їх і нашим інтересом є, щоби Польща звернула ся на захід і щоби на підставі добровільно заключеної умови з Литвою і Україною забезпечила собі помічників на случай евентуального заливу азийськими городами лиш зле зевроніло, як я приїхав до місточка аргентинського São Havier (по португальськи São Xavier). Я, після інформацій вперід мені даних, заїхав у готель Валовського. Туть вже ждала на мене фіра з Апостолес. З São Havier до Apóstoles є добрих 18 миль. А що ніч була погідна, місяць сьвітив, так ми з візником порадились: вечеряти і їхати, тимбільше що коні були нагодовані, а надходило сьвято Рождества Пр. Богородиці, я хотів бути в Апостолес.

Була 8-а год. вечером, як ми виїхали з С. Шавер в сторону Апостолес. Місяць сьвітив, а на степові (бо від С. Шавер до Апостолес тільки степи) при холоді, коні гнали вітром. По відпочинку у дорозі десь коло півночі, ми пустились дальше в дорогу. Було над ранком, коли ми добачили вежу з костела у місточку Conception.

А дальше і дальше виднів верх вежі української церкви в Трес Капонах — а рівночасно добачив я верх вежі церкви схизматицької рівнож в Трес Капонах. Мені, як довго я у Бразилії, серце так не заболіло, як на вид цеї вежі, що її я бачив їдучи у Апостолес, церкви схизматицкої у Трес Капонах.

Колись перед 22 роками той нарід, а бу... до 120 родин, був вірним Церкві сьв... відпав від неї.

...нам каже, що причиною того від... страшного наших людий, був на... ський сьвященик. Він замість ...опучливий нарід бальзам по... ...го в обійми схизми. Може у ... опісля навернути їх на ла... — не знаємо — та будь ... зброднюю, яку історія не ... своїх сторінок.

(Дальше буде).

...е їх — та історі... ступства жаль латин... вливати в р... тіки, пхнув йо... нього був намір... тинський обряд — що будь сповнено вимаже так скоро з...

„Nowiny poniedzialkowe“, сензаційний, як дехто каже, тижневник, невігідній для ріжного рода паскарів, хабарників якими дуже солідно пікльуєть ся. В перших числах звався він **»Kurjer poniedzialkowy«** та вскорі завішено його. Кілька разів мали ми нагоду читати його статі, присьвячені українському питанню. Підчеркнути мусимо, що автори тих дуже слабо орієнтуються в нашій справі так велика хаостичність в осуджуванню українського проблєму і нерозуміння наших найживотніщих інтересів, що аж деколи разило. Всеж таки відмітити мусимо, що становище цеї часописі у відношенню до українського питання зовсім інакше, як у всяких столичних дневниках.

Від якогось часу появляють ся так в місті як і околиці ріжного рода самозванчі патрулі, офіцири та урядові особи, які використують легковірність селян і забирають всьо, що тільки можна. Недавно така патруля явила ся в селі Яксманичах і забрала від переляканих селян кілька тисяч корон. Та рекорд здобув перемиський „поручник кепенік“. Ось недавно в Курманичах явився згаданий добродій з поіменним списом семи господарів, яких мав інтернувати як заложників. До помочи прикликав ще жандарма і так довго кричав, аж усі повірили, що це справді автентична військова особа. Коли бачив, що заходи його на добрій дорозі зажадав окупу і дійсно дістав 10.000 корон. З грішми відїхав щасливо до Перемишля, де й слід по нім загинув.

За час від 7. до 14. вересня повінчало ся в Перемишлі 209 осіб.

Українські козаки йдуть проти Денікіна.

З Камянця подільського доносять, що під Білоцерквою перейшли два козацькі полки Кубанців на сторону українських військ. На запит про причину, заявили, що не думають боротися за справу Великої Росії.

„L'Humanité“ про Петлюру і Денікіна.

З приводу подій у Києві пише французький соціялістичний орган **„L Humanité“**: „Конфлікт між Денікіном і Петлюрою, це не є спір між двома генералами за честь побіди, але боротьба двох принципів, двох політичних концепцій. Піддержуючи і признаючи Денікіна, ми не можемо числити на піддержку окраїнних держав. Коли ми признаємо Україну, то це буде зрадою політики попирання Денікіна, яку ми доси вели“. Автор повищої статті не вірить, щоби цей конфлікт могла полагодити якась антантська місія.

ЗАГРАНИЧНІ ВІСТИ.

Ляцьке міністерство ціле подалось до димісиї. Причина сему, що нич певного не мають Ляхи за Галичину.

В Росії борба безнастанна. Еспанія зірвала всякі зносини дипльоматичні з причини нападу московского на амбасаду еспаньску в Петрограді.

Між Австриєю а Чехо-Словаками має прийти до порозуміня. Ся вся угода йде против Угор.

Болгария підписала условини мира.

Німці з заложеними руками не стоять. Працюють в Рійо і в С. Павльо закладаючи ріжні товариства, бо они знають добре, що в єдности сила.

Парана думає вже тепер свої довго виплатити, хоть може пару місяців зачекати.

Нещасливий випадок, „лучив ся дня 6. с. м. на лінії Бага Гранде. Стефан Сиротюк вибирав ся того дня вечером на польоване. Підчас, коли оглядав рушницю, за через неосторожність оружіє випалило і убило його на місци. Так пок. Стефан несподівано зійшов з сего сьвіта. Хто лиш дізнав ся за його смерть, жалував, що так молодий притім усіма улюблений, сьвідомий Українець зійшов перед часом в могилу. Позіставив жену і двоє дітий. Хоть на чужій землици спочив, най она йому буде пером.

ІСПИТ ДІТВОРИ ШКІЛЬНОЇ У ПРУДЕНТОПОЛИ.

Маючи орудку заїхав я в Прудентопіль. Чувши вже про нього много, читав і в часописи, що се осередок наш український, рад в душі його побачити.. Натрафив я на добрий час, бо як раз тоді відбував ся іспит в школі українській, котру провадять наші СС. Служебниці. Бачив я вже неодин раз іспит, був на іспитах в Бразилії, але так щось милого, так гарного не довело ся мені бачити досі. О годині пів до 7 рано гарно вбрані діти українські пішли на Сл. Б. По Сл. Б. о год. 9. зачавсь

Діточий Кутик.

ЯК ДІТОЧКИ-СОКОЛЯТА ЛЮБИЛИ НАЙСОЛОДШЕ СЕРЦЕ ІСУСА.

Одна старенька вдовиця забажала людям щось доброго учинити тай взяла до себе кільканайцять бідних дітий на виховане.

Добра була душа, а любила Серце Ісусове дуже. Правда, діточки, як се чудово?

Що робила старушка з тими дітьми? Ось роздавала їм даруночки, оповідала їм добрі а побожні історійки, молила ся з ними разом, з ними співала пісні до Серця Ісусового. Не раз можна було чути, як ті маленькі висьпівували тоненькими голосочками пісоньки: „Прийми в опіку нас дітий своїх, Серце Ісуса повне любови,“ або „Перед Престол Серця твого“.

Тоті пісні співали діти часто і в церкві перед престолом Серця Ісусового.

Одного разу каже старушка до дітий: — Діточки мої! Завтра мусите подбати о се, щоб з любови до Найсолодшого Серця, поправити всі свої похибки і справити Йому потіху добрим і чемним поведенєм.

Коли діти на другий день знов посходили ся, зачало кожде з них оповідати, що оно з любови до Серця Ісусового зробило.

Одно зних, що любило довго вилежувати ся в ліжочку, сказало — Як я лиш пробудив ся, закортіло мене ще полежати. Але я собі зараз пригадав, що Серце Ісуса сего не любить і я сейчас встав тай промовив тихенько: Добрий день Найс. Серце!

Друге, що було нечемне при вбираню, сказало: — Я собі пригадав, що се не можна і я сейчас вбрав ся говорячи: Ісусоньку мій! Я вже не буду нечемно вбирати ся, бо я люблю Твоє Серце!

Трете любило сварити ся з сестричкою. але сейчас прийшло йому на гадку, що Серце Ісуса не любить сварні, тай замовкло і не сварило ся.

Четверте не хотіло учити ся, але згадало за Серце Ісуса і вже вчило ся дуже пильненько і що хвиля питало ся шепотом: Найсолодше Серце! Диви ся, як я ся вчу! Я вже так буду вчити ся, бо я хочу Тебе любити!

А иньші діти так зробили: — Нарисували на папері Серце Ісуса. Довкола Серця був терновий вінець, але без кільців. Сей образець носили вони на собі і за дня часто брали до рук і пригадували собі свої гріхи. Коли пригадали собі який гріх, то сейчас жалували за него і просили Серце Ісусове о прощене кажучи: — Не гнівай ся на мене Найдоросше Серце за сей гріх! Я Тебе дуже перепрашаю. Потім нарисовували на образку до терневого вінця кільця довші або коротші відповідно до того чи гріх був більший чи менший. На будуче дуже уважали на се. щоби вже не треба було до вінця додавати кільців.

А що діточки? Чи не ладні се були соколики?

Ану спробуйте і Ви так любити Серце Ісуса.

Мухи.

На що Господь дав нам тут сі влізливі мухи?
Они спати не дають в день серед задухи.

Так питав ся малий смик старенького тата —
Син, що в днини спати звик замість працювати.

Тато вчувши таку річ запитав ся сина:
А скажи, на що є ніч, а на що є днина?

Отже Господь сотворив мухи у тій цїли,
Щоби в днину лінюхів до праці гонили.

З*А*Г*А*Д*К*И

1 Хто єго робить, не хоче єго: хто єго купує, не потрібує єго; а хто єго потрібує не знає за него.

2 Іде післанець з запечатаними устами, нічо не говорить, а всьо скаже.

ВИКАЗ ЖЕРТВ
на Фонд „Оборони України“
зібраних в „Українськім Дни“ у Бразилії, дня 27. вересня 1919.

КОЛЬОНІЯ МАРЕШАЛЬ МАЛЛЕТ.

Ліста ч. 1 —	Місто і кол. 4-та	збирав:	Андрій Замоцкий	178$500
Ліста ч. 2 —	Кольонія 4-та	—	Іван Замоцкий	38$500
Ліста ч. 3 —	” 3-та	—	Яків Богдун	74$700
Ліста ч. 4 —	” 3-та	—	Михайло Марусин	245$500
Ліста ч. 5 —	” 2-га	—	Петро Дунец	46$700
Ліста ч. 6 —	” 2-га	—	Петро Слівіньский	26$000
Ліста ч. 7 —	” 2-га	—	Антін Білик	38$100
Ліста ч. 8 —	” 5-та	—	Стефан Барчишин	46$300
Ліста ч. 9 —	” 5-та	—	Стефан Хавщ	70$000
Ліста ч. 10 —	” 6-та	—	Олекса Максимович	16$900
Ліста ч. 11 —	” 6-та	—	Онофрий Булка	30$000

Кольонія Лазяда (Мунісіпіюм М. Маллет).

Ліста ч. 12 —		збирав	Василь Петрик	120$300

Кольонія Рошо Ройз (Мунісіпіюм М. Маллет).

Ліста ч. 13 —		збирав	Атанас Федишин	157$600
Ліста ч. 14 —		—	Андрій Цесюк	17$000

Кольонія Санта Круйз (Мун. М. Маллет).

Ліста ч. 15 —		збирав	Омелян Попович	167$100

КОЛЬОНІЯ ДОРІЗОН.

Ліста ч. 16 —	місто	збирав	Іван Мазепа	15$000
Ліста ч. 17 —	Вісинал 2-гий	—	Никола Білик	66$700
Ліста ч. 18 —	” 2-гий	—	Андрій Борщ	72$100
Ліста ч. 19 —	” 2-гий	—	Михайло Лахман	92$700
Ліста ч. 20 —	” 4-тий	—	Луць Маркевич	46$500
Ліста ч. 21 —	” 6-тий	—	Матвій Шафраньский	22$500
Ліста ч. 22 —	” 7-мий	—	Гнат Вовк	54$900
Ліста ч. 23 —	” 7-мий	—	Ілько Шийка	21$600
Ліста ч. 24 —	” 7-мий	—	Марко Левчишин	33$600
Ліста ч. 25 —	” 8-мий	—	Ілько Костюк	47$000
Ліста ч. 26 —	” 8-мий	—	Михайло Красних	64$500
Ліста ч. 27 —	” 9-тий	—	Юрко Осадчук	35$600
Ліста ч. 28 —	” 10-тий	—	Стефан Красник	44$300
Ліста ч. 29 —	” 12-тий	—	Трохим Прохира	10$500
Ліста ч. 30 —	Кольонія 1-ша	—	Іван Сидорович	45$100
Ліста ч. 31 —	Коп. 2-га (за рікою)	—	Семен Водоніс	40$100
Ліста ч. 32 —	Коп. Завада	—	Іван Марцінюк	32$000
Ліста ч. 33 —	Коп. Марцеля	—	Григорий Марцінюк	43$800
Ліста ч. 34 —	Коп. Барра Фея	—	Левко Цух	151$500

КОЛЬОНІЯ ВЕРА ҐВАРАНІ.

Ліста ч. 35 —	Лінія Пальмас	збирав:	Мартин Личаковский	54$700
Ліста ч. 36 —	Паранеля Іґвассу	—	Іван Юречек	38$600
Ліста ч. 37 —	Паранеля 2-га	—	Вавро Уніят	55$700
Ліста ч. 38 —	” 2-га	—	Венедикт Савіцкий	36$400
Ліста ч. 39 —	” 2-га	—	Петро Нагірняк	43$200
Ліста ч. 40 —	” 3-та	—	Атанас Ключковський	12$400
Ліста ч. 41 —	” 3-та	—	Стефан Кадубіцкий	18$500
Ліста ч. 42 —	” 4-та	—	Андрій Фарьон	11$000
Ліста ч. 43 —	Вісинал 1-ший	—	Василь Вінцковский	3$000
Ліста ч. 44 —	” 2-гий	—	Іван Букета	20$400
Ліста ч. 45 —	” 3-тий	—	Михайло Кирницкий	14$500
				3$300
На весілю у. А. Барелевича зібрав Гринько Стасишин				173$000
З льотерії				

КОЛЬОНІЯ КРУЗ МАШАДО.

Ліста ч. 46 —	Ріо дас Антас	збирав:	Касько Войціхівский	53$100
Ліста ч. 47 —	Атальо	—	Петро Качоровский	6$000
Ліста ч. 48 —	”	—	Пилип Кухар	61$000
Ліста ч. 49 —	Шарківда	—	Іван Присяжнюк	38$000
			Разом:	2.856$000

(оголошена досі з присланих ліст в „Пра-

кілька літ, бо знає, що дитина в інтернаті навчиться всего доброго. Може не один скаже, що наш нарід бідний. Певно, не магнати ми, але коли є добра воля, то знайдесь, щоб дитині дати виховане добре, яке лиш можна. Впадало в очи і се, що ті батьки, або матери були майже всї, що їх діточки ходять до школи. Честь Вам Українці з міста Прудентополя, що се лежить Вам на серци, щоб Ваші діти виховано в дусї нашім-українськім. При кінци іспиту Впр. о. мали бесїду, заохочували дітий до науки.

Певно, що і СС. належить ся подяка, що так гарно працюють коло української дітвори. Вам Пр. СС. най Бог заплатить стократно з неба, бо часто від людий подяки не знайдесь тут в Бразилії.

Вечером того самого дня відбулось представленє діточе. Одно представленє було в язиці бразилійскім, друге по нашому „Україна“. Як одно, так друге випало гарно без всякого закиду. Всї маленькі наші акторки відіграли свої ролї добре. На кінци була діточа бесїда, що мають робити на вакациях, а на сам конець одна з учениць подякувала всїм гостям, та передовсїм родичам, що діточки свої слали до школи. Саля театральна битком набита, хоть був дощ, а так, як я, виходив одушевлений, так і всї прочі гостї памятати будуть сей день. Колиб тоті наші діти були проваджені всегда тим духом то певно, що тоді був би в нас гаразд. „Чия молодіж, того будучність“. Дав би Го-

вік свого житя, як я їх бачив на закінченю сподь, щоб сї діти такі позістали через весь року шкільного в Прудентополи, а тоді і Бог буде вдоволений і Вітчина.

Подорожний.

Дня 2. грудня с. р. відбув ся іспит в школї на лінії Нова Галіция. Діти відповідали гарно на всї питаня, але се впало в очи, що мало було людий. Учителює всїй школї п. Мария Грицишин. На сїй лінії вже вісїм лїт істнує школа. Булоб добре щоб і на дальше она ішла, бо школи нам потреба і то конче. Без школи в теперішних часах жити гірко, а не так скоро засмуєсь, коли она зникне.

Где є Іван Канцір? Перед 10 лїтами перебував в Вінніпегу. Пошукує єго І. Марко з Іваїв — Бразилія — Парана. Най зголосить ся на адресу, або до Редакциї „Працї“.

„Emulsão de Scott“ дає нову кров і є найлучшим средством проти анемії. Др. Цеолїндо Гальвоу, бувший асистент клїніки у Багії і С Карльос: „Заявляю, що у моїй клїніцї постійним ліком з найлучшим успіхом є „Emulsão de Scott“ на недуги браку крови або ослабленя організму. Я маю велике вдоволенє з сего ліку. Др. Деолїндо Гальвоу.
С. Карлюс — С. Павльо.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В КУРИТИБІ
Юрка Іванкова
ул. Martins Affonso № 6 (проти церкви).
Seccos e Molhados.
напитки краєві і заграничні. Купую збіже, і кольонійні продукта. У склепі найде кождий товар йому потрібний до дому.
Є нічліг для Шан. ПП Кольоністів.

Кравчария „УКРАЇНА“
Василя Магеровского
Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, наміткі, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обем кравецтва.
Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.
Цїни найприступнїйші.
Українцї! Попирайте завсїгди лиш своїх!
ALFAIATARIA „UCRAINA“
de
Basilio Magerovskyi
Papandua Sta. Catharina

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!
Чи пили Ви коли каву з української фабрики?
Зайдіть до Григорія Кушніра
кольонія Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катаріна.
Там дістанете: каву палену найліпшої якости — без домішок ароматичного запаху в фабрицї „ІТАЙО“.
Gregorio Kuchnir
Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП І КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ, у Прудентополи.
ПРОКОПА МАЛОВСЬКОГО.
Продаєть ся по цїні умірковавій. Одинока фірма, яка вдоволить Вас за Ваші гроші. Всту піть і переконайтесь, бо то не коштує нїчо. Великий вибір найріжнороднїйших материй, наймоднїйших кольорів, касемір, полотна, хусток, ниток до шитя, вишиваня, перфум, перфумованого мила, скла, паста фаворіта, напитки краєві і заграничні. На складі завсїгди хміль, сьвічки мільові, подостатком муки найліпших марок, соли грубої і мілкої, нафти, тютюну, ряжу, цукру, фарини кукурудзяної, фасолі, кави, і т. л.
Купую Herva-Matte.
В офіцинї робимо убраня всякої моди, і найліпше, робимо по цїнї умірковавій.
Procopio Malovski.

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ
в
Марешаль Маллет.
Грушка і Наревач — Спілка.
Великий склад ріжнородних полотен так білих як і кольорових — бавовняних — вовняних. Великий склад черевиків від найменшого до найвисшого нумера. Спродаєм ріжнородні парасолї — капелюхи — ... ріжнородних якостий. До на-

Український склеп
ХРУНЯ і БРАТА.

Ліста ч. 31 —	Коп. 2-га (за рікою)	—	Іван Сидорович	45$100
Ліста ч. 32 —	Коп. Завада	—	Семен Водоніс	40$100
Ліста ч. 33 —	Коп. Марцеля	—	Іван Марцїнюк	32$000
Ліста ч. 34 —	Коп. Барра Фея	—	Григорий Марцїнюк	43$800
			Левко Цух	151$500

КОЛЬОНІЯ ВЕРА ҐВАРАНІ.

Ліста ч. 35 —	Лінія Пальмас	збирав:	Мартин Личаковский	54$700
Ліста ч. 36 —	Паранеля Іґвассу	—	Іван Юречек	38$600
Ліста ч. 37 —	Паранеля 2-га	—	Вавро Уніят	55$700
Ліста ч. 38 —	„ 2-га	—	Венедикт Савіцкий	36$400
Ліста ч. 39 —	„ 2-га	—	Петро Нагірняк	43$200
Ліста ч. 40 —	„ 3-та	—	Атанас Ключковський	12$400
Ліста ч. 41 —	„ 3-та	—	Стефан Кадубіцкий.	18$500
Ліста ч. 42 —	„ 4-та	—	Андрій Фарьон	11$000
Ліста ч. 43 —	Вісинал 1-ший	—	Василь Вінцковский	3$000
Ліста ч. 44 —	„ 2-гий	—	Іван Букета	20$400
Ліста ч. 45 —	„ 3-тий	—	Михайло Кирницкий	14$500
На весїлю у. А. Барелевича зібрав			Гринько Стасишин	3$300
З льотерії				173$000

КОЛЬОНІЯ КРУЗ МАШАДО.

Ліста ч. 46 —	Рійо дас Антас	збирав:	Касько Войціхівский	53$100
Ліста ч. 47 —	Ятальо	—	Петро Качоровский	6$000
Ліста ч. 48 —	„	—	Пилип Кухар	61$000
Ліста ч. 49 —	Шаркіяда	—	Іван Присяжнюк	38$000
			Разом:	2.856$000

Сума зложена в „Українськім Дни" (оголошена досі з присланих лїст в „Працї") виносить: **19.893$320 р.**

іспит. Вперід питано катехизм, а відтак кожду клясу з осібна, рахунки читаня, розбір уступів. Трета і четверта кляса була еще питана з історії рідного краю-України, історії Бразилії, географії. На кожде питане задаване, дітвора відповідала гарно. Сим показалось, що СС. працювали совісно, солідно через весь час. Батьки, матери слухаючи сих відповідий не жалували певно, що діти свої слали до школи. Входячи до салї праця показалась навіть без питань. Стіни покриті роботою діточою, крім сего два столи, досить великі, битком набиті ріжними гафтами, гачкованєм вишитєм, виробами ріжних цьвітів. Подумав я собі, що ми не остатні, коли маєм таку школу. Дивно еще і се, що СС. мають інтернат, та і досить діточок, однак на той нарід, що в Бразилії є то замало, бо видко Українцї сим не дуже інтересують ся. Наш чолсвік вдоволений як пішле до якої небудь школи свою дитину, от коб кождого тижня дитина перейшла одну книжку, але про більше не думають.

Иньший нарід шле і не один рік, але

ПОЗІР УКРАЇНЦЇ!

Чи пили Ви коли каву з української фабрики?

Зайдіть до Григорія Кушніра колонія Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катаріна.

Там дістанете: каву палену найліпшої якости — без домішок ароматичного запаху в фабрицї „ІТАЙО".

Gregorio Kuchnir
Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ
в
Марешаль Маллет.
Грушка і Наревач — Спілка.

Великий склад ріжнородних полотен так білих як і кольорових — бавовняних — вовняних. Великий склад черевиків від найменшого до найвисшого нумера. Спродаєм ріжнородні парасолї — капелюхи — убраня готові ріжнородних якостий. До набутя знаряди кухонні — рільничі — великий склад цукру, жовтого як і білого, соли мілкої і грубої. Горівка з Моретес, риж, мука, кава і усякі иньші краєві продукта найде всякий, хто прийде до склепу.

Продаж деталїчна і гуртова.

Купуємо герву-матте, шкіри віск, мід, всякі иньші продукта кольонїйні. Продаємо по цїні найприступнїйший. Незабувайте на клич: „Свій до свого"!

Gruchka & Narevatch.

своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA"
de
Basilio Magerovskyi
Papandua Sta. Catharina

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП І КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ, у Прудентополи.
ПРОКОПА МАЛОВСЬКОГО.

Продасть ся по цїні умірковaній. Одинока фірма, яка вдоволить Вас за Ваші гроші. Вступіть і переконайтесь, бо то не коштує нїчо. Великий вибір найріжнороднїйших материй, наймоднїйших кольорів, касемір, полотна, хусток, ниток до шитя, вишиваня, перфум, перфумованого мила, скла, паста фаворіта, напитки краєві і заграничні. На складі завсїгди хміль, сьвічки мільові, подостатком муки найліпших марок, соли грубої і мілкої, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурудзяної, фасолї, кави, і т. д.

Купую Herva-Matte.

В офіцині робимо убраня всякої моди, і найліпше, робимо по цїні умірковaній.

Procopio Malovski.

Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Ґварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаньшій цїні.

Купуємо усякі продукта кольонїяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи суконні і соломяні, і т. д.

Chrun & Irmão
Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

ЦЕЗАР ШУЛЬЦ
В КУРИТИБІ
улиця *Barão do Serro Azul* № *12 e 14.*

Телефон № 193

містить у своїм домі: книгарню, печатню, переплетню. Споряджує печатки кавчукові, металеві під лак, як також кліші, карти металеві, та иньші роботи ґравірові на цинку, сріблї і золотї, книжки торговельні, інжинерскі, та всякого иньшого рода.

Великий склад карток і бльоків, церковних образів, сьвічників як і всяких посудин до ужитя у церквах. Великий склад паперу і прирядів до писаня; зошити ріжної якости, друки фактурові, посьвідки побору гроший, ґії, меморанда — картки візитові і. т. и.

Оправляєсь книжки і прикрашуєсь після найновійшої форми.

Цїни приступні --- найприступнїйші.

CEZAR SCHULZ

CORITIBA Rua Barão do Serro Azul 12 e 14.

Paraná Brazil.

Позір Братя !
Йосиф Прокопяк і Брат
MAFRA — Santa Catharina ул. Парана.

Знаний усім Українцям з Ірасеми, Ітайополіс, Рійо Негро зі свого великого склепу, що його отворив у 1916-тім роцї.

У Йосифа Прокопяка і Брата кождий Українець найде товар найлучшої сорти і найдешевший. Хто лиш вступить, то пересьвідчить ся.

Гарна, простора саля з електричним сьвітлом, телефоном -- повна ріжнородних материй, полотна, хусток, стяжок, капелюхів, посудин усякого рода, зеліза; ріжнородні напитки краєві і заграничні.

На складі мука ріжних марок; сіль, цукор, кава в зернятах, а мелена найлучша.

Кромі сего мож дістати і замовити дошки і усякий будівельний матеріял.

Від стациї зелїзничої МАФРА недалеко — 200 метр.

Подорожні найдуть приют на ніч і пораду.

Від мене телефонічне получене з Ітайополіс.

Купуєсь герву і иньші продукта.

„СВІЙ ДО СВОГО" клич усіх сьвідомих народів !

José Prokopiak & Irmão
Mafra *S. Catharina* *Brasil.*
Rio Negro — Paraná

CAIXA POSTAL 246.

MARCA REGISTR

BEBAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

Atlantica
Luzitana
Curitibana
Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛЯНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ? ? ?

ПИВА:
ясні:
Атлянтика
Люзитана
Гамбурго
Куритибана
Паранаенсе
темні:
Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:
Атлянта
Більц
Вода Столова
Женжібре
ГАЗОЗИ з:
Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хліборобы! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!
Роздаємо насінє ячменю за контрактом або продаємо вибиране насінє ячменю!

Сухі дріжджи Атлянтики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завсігди заосмотрений у найріжнорідніші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якости. Великий вибір ріжнородних материй, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворіта, осотові вовняні убраня і многі иньші товари ґалєнтарийні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завсігди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід

ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж детайлічна і гуртовна

Для прибувших зелізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ
На услуги Шановної Публики. Телеграфічна адреса: *„Kozak“ Iraty.*

ПРОФЕСОР Др. ШИМАНЬСКИЙ

ЛІЧИТЬ НЕДУГИ ОЧИЙ

Куритиба, — Praça Tiradentes 54.

Лічниче заведенє в АРАУКАРІЇ.

Кольонія Іраті — colonia Iraty
Paraná Brasil.

Михайло Горбань

Поручаю всім Українцям мій склеп, де найдуть товари споживчі і знаряди до домашнього вжитку. —
Купую збіже, герву і т. д.

Др. Олександер Нікольский
лікар — медик
в Прудентополи
приймає слабих що дня від год. 1-і до 3-і
в українськім шпитали
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ БІДНИХ.

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАИОПОЛІС
в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяка

містить ся при тій самій улиці, щой був — і у тім самім домі, де й склеп давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ істнує — про нього всі знають — бож се склеп щирого Українця. — Натерпівсь я до волі за українську справу.

У мене в складі найдеть ся усе, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у домі, чи в господарці. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю таньше як иньші. — **Купую Герву.**

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рійо Негро.

Прошу вступити і на власні очи пересьвідчитесь, що се що кажу правду го-

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет
рік ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить дорсше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що

PHARMACIA FERREIRA.

DIRIGIDA PELO PHARMACEUTICO
Belmiro A. de Almeida
Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis
E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІЇ І ХЕМІЧНИХ ПРОДУКТІВ.

Особливші ліки гомеопатичні у плинах, як і всякі ліки на ріжні хороби.

Сухі дріжджи Атлянтіки є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

Куритиба, — Praça Tiradentes 54.

Лічниче заведенє в АРАУКАРІЇ.

Поручають найдуть товари споживчі і знаряди до домашнього вжитку.

Купую збіже, герву і т. д.

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАЙОПОЛІС в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокопяка

містить ся при тій самій улиці, щой був — і у тім самім домі, де й склеп давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ істнує — про нього всї знають — бож се склеп щирого Українця. — Натерпівсь я до волї за українську справу.

У мене в складі найдеть ся усе, що потрібне ПП. Кольонїстам, чи то у домі, чи в господарці. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю таньше як иньші. — Купую Герву.

В моїй хатї полученє телефонїчне з Мафра і Рійо Негро.

Прошу вступити і на власні очи пересьвідчитесь, що се що кажу правду говорю і пишу. — Прошу незабувати в дорозі з Рійо Негра.

EUSTACHIO PROKOPIAK

Itayopolis S. Catharina.

УКРАЇНЬСКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаньшій цїнї. Купує усякі продукта кольонїяльні, а найцїкавше, що платить дорошe як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЇ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet Paraná

Др. Олександер Нікольский

лікар — медик

в Прудентополи

приймає слабих що дня від год. 1-і до 3-і в українськім шпитали

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ БІДНИХ.

PHARMACIA FERREIRA.

DIRIGIDA PELO PHARMACEUTICO

Belmiro A. de Almeida

Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІЇ І ХЕМІЧНИХ ПРОДУКТІВ.

Особливші ліки гомеопатичні у плинах, як і всякі ліки на ріжні хороби.

Приймаєть ся рецепти у якій будь годині чи у день чи в ночі, без проволоки.

Цїни догідні — умірковані.

Найбільший український склеп в Прудентополи

Василя Войтовича.

Продаєть ся по цїнї умірковaній. Одинока фірма, яка вдоволить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнороднїйших материй, наймоднїйших кольорів касеміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зелїза, машин до шитя, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта" і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, сьвічки мільові, а подостатком муки найлїпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандьокової, фасолї, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індий.

Завсїгди сьвіже насїнє.

Продаю всім, з моєї власної цегольнї ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнїйшу, найлекшу і найпрактичнїйшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменьшої ваги, а найсильнїйшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случаї потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz

Prudentopolis, Paraná, Brazil.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ

Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЙО РЕБОУСАС—ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цїлім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справдї хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усї споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстенї, ланцушки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНҐА ҐВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабрицї КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і детайлїчна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira Paraná

Одиноке

Peitoral Jhadeo

Лічить скуточно недуги грудий, кашель, інфлюенцію і т. д.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД ВЕЛИКИЙ СКЛАД АПТИЧНИЙ

Аптика польська в Куритибі.

Rua: 15 de Nov. № 5 — caixa postal 294

До Пов. ПП. Кольонїстів

В ПРУДЕНТОПОЛИ.

Добрий католик повинен йти за вірою своїх батьків вінчаючись після прав Бога в церкві — однак для добра своєї родини, повинен ручити їй будуччину певну — з сеї причини є справою конечною без вимівки, вінчатись після прав людий — а є ним вінчанє цивільне. Тому то молодь яка вінчалась в церкві і Ви що йдете звінчатись після прав церкви — повинні без проволоки пошукати

Жанґа Дурского

низше підписаного, а він постарає ся о виготовлене відповідних паперів до цивільного супружа, беручи за те 5$000. ПРАВДИВО БІДНІ НІЧО НЕ ЗАПЛАТЯТЬ, если викажуть ся посьвідкою від своїх парохів в Прудентополи.

Виготовляєть ся також інвентар і арроляменти, після цїни за попередною умовою.

ВИГОТОВЛЯЄСЬ ВСЯКОГО РОДА ПОДАНЯ, РЕКЕРЕМЕНТИ

Йоан Дурский Сільва

Вілля Прудентополіс, 5 мая 1919.

Українська печатня в Прудентополи.